Vihdin kasvuohjelma 2026-2033

Kunnanhallitus 10.8.2026 § 159

Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi (23.3.2026 §18) Vihdin kuntastrategian vuosille 2026-2033. Strategiassa mainitaan, että toteutamme strategiaa viiden muutosohjelman / strategisen ohjelman kautta, jotka ovat kasvuohjelma, hyvinvointisuunnitelma, henkilöstöohjelma, viestintäohjelma ja kokonaisturvallisuuden kehittämisohjelma. Strategiassa todetaan edelleen, että ohjelmat ovat kuntatasoisia ja niitä johdetaan yli palvelukeskusrajojen. Erikseen todetaan, että kasvuohjelma ja viestintäohjelma ohjaavat meitä Kasvun uusi suunta -tavoitteisiin pääsemisessä. Näistä tavoitteista väestönkasvun, työpaikkojen määrän kasvun ja työllisyyden lisäämisen osalta toimenpiteet esitellään ja niiden toteutumista seurataan Vihdin kasvuohjelmassa. Muita kuntastrategian tavoitteita toteutetaan muiden strategisten ohjelmien kautta.

Vihdillä on tällä hetkellä voimassaoleva Vihdin kasvuohjelma jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2024 §69. Kuntastrategian tultua voimaan on aloitettu kasvuohjelman päivitystyö, joka on suoritettu poikkihallinnollisesti. Kaikki palvelukeskukset ovat osallistuneet valmisteluun jo tässä vaiheessa. Tarkoituksena on että kunnanhallitus pyytää nyt kasvuohjelmasta lausunnot paitsi lautakunnilta, myös vaikuttajatoimielimiltä, ja ohjelmasta suoritetaan vaikutusten arviointi erityisesti lapsi- ja yritysvaikutusten osalta sekä liikuntapalveluiden näkökulmasta.

Valmistelutyössä on käytetty eräitä uusia periaatteita. Ensinnäkin, toimenpiteet ja asiakokonaisuudet esitetään vain yhdessä strategisessa ohjelmassa päällekkäisyyksien välttämiseksi. Toimenpiteet esitetään siinä ohjelmassa, jonka tavoitteita se ensisijaisesti toteuttaa. Tämän johdosta kasvuohjelmasta on karsittu runsaasti esimerkiksi viestintään liittyviä toimenpiteitä ja linjauksia, jotka esitetään jatkossa viestintäohjelmassa, sekä yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen liittyviä asioita, sikäli kuin ne jo katetaan hyvinvointisuunnitelmassa.

Toiseksi periaatteena on, että toimenpiteeksi hyväksytään vain konkreettisia toimia, joilla nykyistä toimintamallia muutetaan. Näiden lisäksi ohjelmaan on otettu toimintaperiaatteita ja palvelulupauksia, jotka täydentävät teemoittain ryhmiteltyjä toimenpidekokonaisuuksia. Esitystapana ohjelma koostuu tiivistävästä esitysmuodosta, ja sen liitteenä olevista tarkentavista toimenpidetaulukoista ja taustoittavista tilastoista.

Kolmantena periaatteena on, että kunkin toimenpiteen yhteydessä esitetään, jos mahdollista, myös nopea toimenpide, jolla pyritään konkretisoimaan toimenpidettä ja siinä etenemistä. Neljäntenä periaatteena on ohjelmien ja strategioiden määrän vähentäminen, ja siksi Vihdin elinkeinostrategia sisältyy jatkossa kasvuohjelmaan. Tämän johdosta kasvuohjelmassa on vahva painotus elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimenpiteisiin.

Kasvuohjelmassa määritellään jonkin verran omia kasvuohjelman tavoitteita jotka on kukin kytketty kuntastrategian päämittareihin, tuoden niihin alatavoitteita. Jokainen toimenpide liittyy myös johonkin kasvuohjelman alatavoitteeseen. Kasvuohjelman sisältö on jaettu teemoittain.

Tarkoituksena on päivittää kasvuohjelmaa vähintään kerran strategiakauden aikana. Strategisten ohjelmien tavoitteet pyritään kytkemään talousarviotavoitteisiin ja raportoimaan yhtenäisellä järjestelmällä toiminnan tehostamiseksi.

Analyysiliitettä tullaan vielä päivittämään luonnosvaiheen jälkeen ennen päätöksentekoa.

Toimivalta — Hallintosääntö §23

Valmistelija — Mika Herpiö etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 5766 256

Esittelijä — Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus — Kunnanhallitus päättää pyytää liitteenä olevasta Vihdin kasvuohjelman 2026-2033 luonnoksesta 3.9.2026 mennessä elinvoimalautakunnan, sivistyslautakunnan, teknisen lautakunnan, hyvinvointilautakunnan, rakentamis- ja ympäristölautakunnan, Vihdin nuorisovaltuuston, Vihdin vanhusneuvoston ja Vihdin vammaisneuvoston lausunnon ja päättää laatia kasvuohjelman luonnoksesta ennakkovaikutusten (lapsivaikutusten, yritysvaikutusten ja liikuntavaikutusten) arvioinnin.

Päätös — Kunnanhallitus päätti pyytää liitteenä olevasta Vihdin kasvuohjelman 2026-2033 luonnoksesta 3.9.2026 mennessä elinvoimalautakunnan, sivistyslautakunnan, teknisen lautakunnan, hyvinvointilautakunnan, rakentamis- ja ympäristölautakunnan, Vihdin nuorisovaltuuston, Vihdin vanhusneuvoston ja Vihdin vammaisneuvoston lausunnon ja päättää laatia kasvuohjelman luonnoksesta ennakkovaikutusten (lapsivaikutusten, yritysvaikutusten ja liikuntavaikutusten) arvioinnin.

Tiedoksi

Kunnanhallitus 23.11.2026
401/00.01.02/2024

Kasvuohjelmasta pyydettiin ja saatiin lausunnot elinvoima-, sivistys-, tekniseltä, hyvinvointi- sekä rakentamis- ja ympäristölautakunnalta sekä nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta. Lisäksi kasvuohjelmaan on laadittu lapsi- liikunta- ja yritysvaikutusten arviointi.

Lausunnonantajat suhtautuvat ohjelman tavoitteisiin pääosin myönteisesti. Niiden huomiot koskevat ennen kaikkea ohjelman

täydentämistä ja konkretisointia sekä toimeenpanon, vaikutusten ja resurssien seurantaa.

Koko Vihdin tasapainoinen kehittäminen
Elinvoima-, sivistys-, tekninen, hyvinvointi- sekä rakentamis- ja ympäristölautakunta korostavat, että kasvua tulee edistää koko Vihdissä. Nummelan ja tulevan asemanseudun rinnalla tulee huomioida kirkonkylä, muut taajamat, kylät ja haja-asutusalueet sekä tunnistaa eri alueiden omat vahvuudet. Elinvoimalautakunnan mukaan kasvua tulee edistää määrätietoisesti myös ennen mahdollisia Länsirataa koskevia päätöksiä.

Hyvä arki, palvelut ja hyvinvointi
Kasvun tulee merkitä uusien asukkaiden lisäksi nykyisten kuntalaisten parempaa arkea, hyvinvointia, turvallisuutta ja saavutettavia palveluja. Hyvinvointilautakunta painottaa kasvuohjelman yhteyttä muihin strategisiin ohjelmiin, erityisesti hyvinvointisuunnitelmaan. Kirjasto-, kulttuuri-, taide-, nuoriso- ja harrastuspalvelut tulee tunnistaa entistä vahvemmin kunnan veto- ja pitovoimatekijöiksi. Hyvinvointilautakunta esittää lisäksi, että kasvuohjelman palvelulupauksissa huomioidaan maahanmuuttoon liittyvät palvelut. Uusien kasvualueiden yhteydessä tulee suunnitella samanaikaisesti palvelut, harrastusmahdollisuudet, lähiliikuntapaikat ja kohtaamispaikat.
Vanhusneuvosto korostaa peruspalveluihin panostamista, työpaikkojen lisäämistä sekä tasapainoa kunnan eri kehitysohjelmien välillä.

Lapset, nuoret ja lapsiperheet
Lausunnoissa lapsiperheet tunnistetaan keskeiseksi kasvun kohderyhmäksi. Laadukkaat ja saavutettavat varhaiskasvatus-, koulutus-, vapaa-ajan ja nuorisopalvelut nähdään merkittävinä veto- ja pitovoimatekijöinä. Kasvuohjelman sekä palveluverkon suunnittelun yhteyttä halutaan vahvistaa. Hyvinvointilautakunta korostaa lisäksi lasten ja nuorten hyvinvointia, ennaltaehkäisevää työtä, varhaista tukea ja turvallista kasvuympäristöä osana Lapsiystävällinen kunta -mallia. Nuorisovaltuusto painottaa erityisesti nuorten jäämistä ja palaamista Vihtiin, kohtuuhintaista asumista, koulutusmahdollisuuksia, yrittäjyyskasvatusta, kesätyö- ja oppisopimusmahdollisuuksia, työnantajien ja nuorten kohtaantoa sekä nuorille soveltuvaa joukkoliikennettä.

Asuminen, maankäyttö, liikkuminen ja infrastruktuuri
Tekninen lautakunta korostaa asumisen tarkastelemista tonttikauppaa laajempana kokonaisuutena, vuosittaisten rakentamistavoitteiden asettamista sekä nykyisen rakennuskannan ja infrastruktuurin kunnossapitoa. Lausunnoissa painotetaan monipuolista asumistarjontaa, joustavaa kaavoitusta sekä nykyisen joukkoliikenteen, kävelyn, pyöräilyn ja yksityistieverkon kehittämistä. Elinvoimalautakunta nostaa esiin myös pientalotuotannon seurannan, työväestölle sopivan asumisen ja toimivan linja-autoliikenteen.

Esteettömyys, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

Vammaisneuvosto katsoo, että esteettömyys sekä vammaisten ja toimintarajoitteisten kuntalaisten näkökulma puuttuvat ohjelmasta. Se esittää esteettömyyden ja saavutettavuuden nostamista läpileikkaavaksi periaatteeksi sekä vammaisten ja osatyökykyisten työllistymisen ja ikääntyvän väestön asumistarpeiden huomioimista. Tekninen lautakunta painottaa esteettömyyttä rakennetussa ympäristössä ja liikkumisessa. Hyvinvointilautakunta esittää vaikutusten arvioinnin laajentamista hyvinvointiin, yhdenvertaisuuteen, esteettömyyteen ja palvelujen saavutettavuuteen.

Osallisuus, kotoutuminen ja yhteisöllisyys
Lausunnoissa korostetaan kuntalaisten osallistumis-, kuulemis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä luottamusta kunnan toimintaan. Hyvinvointilautakunta nostaa lisäksi esiin onnistuneen kotoutumisen merkityksen työllistymiselle ja osallisuudelle. Suomen ja ruotsin kielen oppimista, työllistymistä ja osallisuutta tukevat palvelut tulee huomioida kasvuohjelman palvelulupauksissa.

Priorisointi, vastuut ja seuranta
Elinvoimalautakunta kiinnittää huomiota toimenpiteiden suureen määrään, priorisointiin ja resurssien riittävyyteen. Myös tekninen lautakunta toteaa ohjelman toteutumisen edellyttävän riittäviä henkilöresursseja ja määrärahoja. Useat lausunnonantajat edellyttävät, että ohjelman liitteissä määritellään konkreettiset toimenpiteet, vastuutahot, aikataulut ja vaikuttavuusmittarit. Toteutumisesta ja tuloksista tulee raportoida säännöllisesti ja viestiä avoimesti.

Kasvuohjelman täydentäminen lausuntojen pohjalta

Useimmiten lausunnoissa toistuva huomio oli se, että kasvua tulee edistää koko Vihdissä, kunnan ei osien vahvuudet tunnistaen. Tämä periaate olikin jo huomioitu useammassa kohdassa luonnosta, mutta toimenpiteisiin on nyt lisätty maaseutuasumisen aktivoinnin hankkeiden avulla ja kunnan kylissä omistamien tilojen käyttöasteen nostaminen.
Esteettömyys on huomioitu päivitetyssä luonnoksessa kaavoituksen yhteydessä.
Useammassa lausunnossa nostettiin myös esille tarvetta seurata kasvuohjelman toteutumista säännöllisesti osana lautakuntaa toimintaa ja sen ohessa eri asuntotyyppien rakentamisen kehitystä. Mittareihin onkin lisätty erillinen seuranta ak, ao/ap, ar, t/k rakentamiselle, ja myös alueittain.
Hyvinvointilautakunnan lausunnossaan esille nostamat maahanmuuttajat, joista monen kunnan asukasluvun kasvu koostuu, on nyt huomioitu lisäämällä toimenpiteisiin vuokra-asuntorakentamisen kehittämisen. Sen mukaisesti selvitetään kustannustehokkaita keinoja ottaa kunnalle aktiivisempaa roolia vuokra-asuntorakentamisessa, jotta myös vieraskielisille kuntaan muuttajille löytyy asuntotarjontaa.
Kunnan maahanmuuttopalveluilla on myös haussa vieraskielisen työllistämiseen keskittyvä DOT-hanke, jossa etsitään vihtiläisiä vieraskielisestä työvoimasta kiinnostuneita työnantajia ja pyritään helpottamaan vieraskielisen työvoiman palkkaamista.

Toimivalta	Hallintosääntö §23
Valmistelija	Mika Herpiö etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 5766 256
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle että se hyväksyy liitteiden mukaisen Vihdin kasvuohjelman 2026-2033
Päätös	
Tiedoksi	